

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hét. I kor. Egy hét. . . I kor. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . 50 .

Felelős szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kinyitvatni:
DEBRECEN.
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Nem értjük az urakat.

A befejezett költségvetési vita tagadhatatlanul sok érdekességgel, mely tartalommal, komoly alaposággal dicsekedhetik. Érdekességét Apponyi Albert gróf újra kibontott és Bánffy Dezső báró újonnan szőtt lobogóinak a magyar nemzet elcsempesztett, de írott törvényekben biztosított jogainak megvédelmezésére épített ellenzéki bástyákon való bátor és öntudatos kitűzése jelenti.

Apponyi Albert gróf széles mezőket belátó és átölélő tudásához a kiváló szónoki tehetség úgy simul, mint a legfinomabb szövethől készült ruhához a valódi arany paszománt s így az ő első új ellenzéki nagy beszéde nemcsak érdekes volt, hanem mint sok idő óta: elmét foglalkoztató érvelésének csodagazdagsága, szívet megejtő érzéseinek harmattisztasága: őt ma is újból és újból fölavatja a magyar szónoklás élő klasszikus mesterévé.

Bánffy Dezső báró beszéde is több volt sokkal, mint a különösen érdekes szónoklat. Mert annak a beigazolása, hogy társadalmi, gazdasági, politikai, különösképpen pedig nemzetiségi állapotaink komoly, részekreboncsoló tanulmányozása oda vezet, hogy kevésnek, megvételendőknek kell tartanunk a most élő hazug elvek védelmezésével megszereshető és megtartható — biróklóira mindig hasznos — kormányhatalmat a becsületes, őszinte, legtöbbször háládatlan ellenzéki vezérrel szemben: olyan politikai tanulság, mely jobb jövőbe vetett reményünk tornyán az el-elhalványuló csillagot kifényesítette.

S bár úgy Apponyi gróf, mint Bánffy báró beszédével több napon át is lehetne foglalkoznunk és mindig találhatnánk bennük érett elméknek és magyar szíveknek gyönyörűségére meg nem dönthető politikai igazságokat: ma mégis a Tisza táborából föl szólalt három szónok tartalmas, komoly,

a bajok okait meglátó beszédére akarjuk a figyelmet föl hívni s a politikai állapotok zűllöttségét akarjuk megvilágítani belőlük, mert megdöbbenőbb, lehangelőbb s szájalmasabb helyzetet nem ismerünk annál, mintha valakinek beszédét nem fűdi a cselekedete!

Horánszky, Vietorisz és Dobieczyk szabadelpvüparti képviselőkről van szó.

A magasabb képzettség, a férfias bátorság, a haza sorsáért aggódó őszinteség minden szavuk. A hatalomtól való gyámoltalan remegés, a kormány kemenczéje mellé való kuporodás, az elfoglalt biztos pozíciókhoz való görcsös ragaszkodás cselekedetük. Mert a legélenkebb világításban bemutatni a bajokat, nyíltan hirdetni a tizenkettedik óra megkondulását és olyan reményekkel csillapítani az aggódó honfitul lélek nyugtalankodását, melynek bölesőfája ki sem kelt a földből: a szűkkeblű, tunya, hazafiatlan kormány programjából és mégis Tisza támogatására ajánlkozni: Horánszky, Vietorisz, Dobieczyk képviselő urak, ez másként meg nem magyarázható.

Megvalljuk őszintén: nem értjük az urakat!

Horánszky a kisbirtokosok pusztulásba vezető száz baját, a kisbirtokosokkal szeretettel foglalkozó magyar hazafi meleg érdeklődésével szögezte le a képviselőház szőnyegére. Minden szavából megérezhettük, hogy történelmi multunk józan tanulmányozásával a nemzet testének roskadozó gerinczét látja a pusztuló kisbirtokosokban. A legmerészebb s legaggódóbb hittel bennük keresi e szerencsétlen ország fölvirágzását vagy elpusztulását. Ismereteinek rendezett gazdagságával, meggyőződésének őszinte tüzevel nyíltan hirdeti, hogy itt a tizenkettedik óra. Vagyis! És azzal fejezi be érdemes szónoklatát, hogy a kormány iránt érzett bizalomból, mely — úgy reméli — nem zárkozik el a nemzet életéhez szükséges, független

kisbirtokosság megmentésétől, a költségvetést megszavazza.

Hogy vonhat ilyen végső következtetést Horánszky Tisza kormányával szemben saját beszédéből? Ha valaki, ő bizonyára a legjobban tudja, hogy Darányi Ignác megbuktatása épen az ő beszédében kikerekített kisbirtokosok megmentésére siető politikának szólott. Ha valaki, ő bizonyára legjobban tudja, hogy Darányi Ignác erdővásárlásaival s az alapítványi nagybirtokoknak a kisbirtokosok között, itt ott már megtörtént szétosztásával és bérletbeadásával a kisbirtokosok megmentéséhez vezető egyetlen, biztos utra tereite a földmivélsügyi politikát! De megbukott s Tallián csinálhat-e helyette valamit? Folytatja-e, amit Darányi megkezdett?

Legjobban Horánszky tudja, hogy nem. Vagy talán ő épen azért mondotta el említett szép beszédet? Ez nagyon lehetséges, de mi még sem értjük meg, hogy Horánszky a Tisza kormányát miért támogathatja ilyen okos, hazafias beszéd után?

Vietorisz nem kisebb tudással, nem alacsonyabb őszinte lelkesedéssel bírálta szomorúan nevetséges nemzetiségi állapotainkat. Bánffy politikai hitelve a nemzetiségi kérdésben egy fél fokkal sem tisztább és magasabb, mint a Vietoriszé. S mikor azt látjuk, hogy épen most kapunk hivatalos értesítéseket az oláhságnak a legközelebbi választásra irányuló készülődéséről — mikor felháborodással utasítjuk vissza azt a kormánypolitikát, mely a népiszkolai oktatás újjászervezését abban keresi, hogy a magyar iskolák rovására az oláhságnak akar új iskolákat adni, hogy míg a magyar Alföldön ezrével nőnek fel a tanyai gyerekek a betűvetés megtanulása nélkül, addig az oláhság kezébe adjuk a mi leghatalmasabb fegyverünket: műveltségünkben, szellemi erőnkben rejlő biztos fölényünket, mikor a horvátok minden megtorlás nélkül ijesztgetni merészelik

A természeti erőkről.

Irta: Zelenka S.

A természet barátja, mihelyt szerét teheti, ki-kirándul a szabadba, érdekli és vonzza őt a természet örökös varázsa, bebarangol hegyet, völgyet, erdőt, rónaságot, mindenütt újabb és újabb látvány tárul gyönyörködő szeméi elé, mert a természet végtelenségében nincs egyformaság, mindenütt és mindenha folytonos változatosságot észlelünk, ember-állat-növény sat. sokfeleségében alig akadunk teljes hasonmásra, még nem különböztethető, azonos példákra, mindenütt, mozgást, folytonos átalakulást látunk a természeti erők örökös működése által előidézve, ősidők, évezredek óta, soha csökkenés nem tapasztalható, minél fogva ezen részben ismert, de nagyobbára előtünk még ismeretlen erők szüntelen működését, állandónak tételezhetjük fel.

Ugyancsak ezen erők tartják a világegyetem összességét örökös mozgásban, így naprendszerünk bolygóival, parányi földünkkel folytonosan mozog; földünk a nap körül

tojasalaku (elliptikus) síkpályán forgó és haladó mozgásban csavarodik szüntelen, nyugotról keletre előre, évente mintegy 932 millió kilométer utat megjárva vagyis másodpercenként 29 és fél kilométert, mi egy 80 kilométer óránkénti sebességgel haladó gyorsvonatnál 1327-szerre nagyobb, mely sebességgel földünk legnagyobb vagyis egyenlő kerületét, 40000 kilométert 22 $\frac{1}{2}$ percz alatt lehetne átfutni, hogy ezen rendkívüli nagy sebesség mily óriási szelforgataggal és zűgással történhetik? nem tudjuk, felőle legkisebb sejtelmünk sincsen — épp így nem érezzük például, a levegőnek testünkre nehezedeő állandó, mintegy 15—20 ezer kilogramnyi nyomását, születésünk perczétől kezdve czipeljük észrevétlenül ezen terhet és válságos helyzetbe jutnánk, ha még kísérlenők e tehertől megszabadulni.

Földünk rohamos forgásának csekély nyomára azonban mégis akadunk, nevezetesen magas, sudár falazott kéményeket, tornyokat, fákat, hegyeket stb. figyelemmel szemlélve, azt tapasztaljuk, hogy ezeket nagyobbára, kelet felé csekély elhajlásu hely-

zetben találjuk, mi a földnek nyugotról keletre iramodó forgássebességétől — az ugynevezett futam — (Centrifugalis) erejétől, származik.

A közéletben is, sűrűn tapasztaljuk a futamerő hatását; így kör alakú versenypályán, circusban vágató lovak, és a rajta ülő emberek testtartása, önkéntelen befelé irányuló hajlással hártják el a kiragadás veszélyét, ugyanezen okból történik kanyarban fekvő vasuti vágánynál, a külső sinszál föl emelése a kisiklás elhárítása végett.

Városunkban szinte észlelhetünk ilyen elhajlásokat; figyeljük meg a Kossuth utcai templomot, az István-malom és egyéb ipartelep magas falazott kéményeit, mindannyi-nál észrevehető az idézett elhajlás némi jelensége; figyeljük meg séta közben a nagyerdőn a Simonyi uton levő fasort, feltéve, hogy ezen fák, annak idején, kertészeti szabotossággal, lehetőleg, függélyesen lettek elültetve, ma ezeket feltűnő módon, legnagyobb részt, keletnek elhajlóva találjuk.

Földünk minden részén, tenger és folyamjárásban, hegységek alakulásában észlel-

a magyar nemzetet: nem értjük, hogy a nemzetiségi törvény megváltoztatását kétségbeesetten sürgető Victorisz miért támogatja a kormányt?!

Igy vagyunk a mi képviselőnkkel: Dobieczy Sándorral is. A közlekedés hiányairól, különösen a bűnösen elhanyagolt csatornázásról mondott erős, feddő szavakat a kormány szemébe. Ausztriához való viszonyunkat pedig a legellenzékibb felfogással fegyveres békének hirdette s határozottan ki is fejezte rosszallását, amért ez állapotot nem láthatjuk meg, nem ismerhetjük fel a benyújtott költségvetési javaslatban.

De hogy is várhatja ezt Dobieczy attól a kormánytól, mely Ausztriával való viszonyunkat örökre megváltozhatatlannak szereti hinni és életünket köti e fonák szövetezéshez, e feleszü egyezéshez? Ő maga tudja legjobban, hogy amit keresett soha meg nem kapja, ott ahol keresi, a kormánynál, de azért Tiszát hűségesen támogatja ő is!

Züllött politikai állapot bontakozik ki az ilyen beszédek után ily végező következtetésekhez vezető eredményekből. Haborog a lelkünk, mert Tisza gyámoltalan szolgaseregében okos, komoly, képzett embereket is látunk tülekedni. Megrendül a hitünk is egy-egy pillanatra, mikor a cselekvés előtt megfélemitett törvényhozók nyomorult és fonák helyzetet teremtenek önmaguknak s ezzel hátráltatják nemzeti előhaladásunkat is. És csak a legenyhébb kritikát gyakoroljuk Horánszky, Victorisz és Dobieczy képviselők fölött, ha igazi fájdalommal mondjuk legközelebb elmondott szép beszédjük után:

Nem értjük az urakat!

Gyökössy Endre.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. július hó 9-én.]

Eredeti tudósításunk.

Ugy tetszik, hogy a katalógus olvasásnak mégis volt néminemű hatása. Ma már népesebb volt az ülés és az ülés előtt megjelent a házban Széll Kálmán is, de csakhamar elment, miután távolmaradását az elnöknel igazolta. A Kossuth-párt megkezdte a fölíratkozást a civilista ellen és csak-

jük a földforgásból származó, ezen jelenségeket.

Szervezetünk alkotása, érzeink gyarlósága és a tudomány mai fogyatékoságánál fogva nem rendelkezünk olyan eszközökkel, nem bírnak annyi figyelo-képességgel, hogy a természet ezen hatalmas és állandó működését, világosan, kézzelfoghatóan észrevehessék.

A természetben rejlő és szunnyadozó erők kikutatása, felbresztése, értékesítése, az utókor üdvös feladata, mely hivatva leendő törekedni, a jelenkor laza sejtelmey helyett meggyőző bizonyítékokat kipuhatolni és az ismert természeti törvények rendszerébe beiktatni.

A létűnt korszak történeti tanúságaiból tudjuk, hogy akadtak ugyan egyes kiváló emberek, kik a föld napkörű forgásáról meg voltak győződve; azonban elődeink — az akkori korszak bekőja alatt — nem túrték, hogy ezen állítás érvényre jusson, sőt, mint vallási felfogásukba ütköző tény, kirelehetetlenül üldöztek, miglen csak a legujabb kor fejlődésének köszönhető, hogy e megdönthetetlen igazság teljességében felismerve és végérvényesen elfogadva lett.

hamar megtelt az ellenzéki táblának mind a két oldala.

Percezel Dezső elnökölt.

Vlád Aurél személyes kérdésben referálta Tisza miniszterelnök tegnapi beszédének előjáró részére. A miniszterelnök azzal vádolja, hogy konkolyt hint a nemzetiségek közé. Mondotta ezt pedig költségvetési beszédére.

Felkiáltások jobbról: Nem arra mondtotta!

Vlád Aurél: Ezt visszautasítja és hogy ugyanolyan erős kifejezéssel éljen, mint a milyent a miniszterelnök használ, kijelenti, hogy a mit a kormányelnök mondott, az ámitás. (Zaj, ellentmondás a jobboldalon.)

A költségvetési vitát folytatták. **Szederkényi Nándor** határozati javaslata alapján a zárószó jogával él. Követeli, hogy az ischli klauzula minden egyes körülményét tárják fel, hogy lássa a nemzet, kik az ellenségei.

Az ischli klauzula Bánffy állítása szerint Lukács pénzügyminiszter munkája. Nyilatkozzék Lukács! Majd határozati javaslatainak megokolására tér át. Határozati javaslata bizamatlanságot fejez ki a kormány ellen és ezt joggal. Ott a kormányban Hedervary gróf, a király személye körüli miniszter, a ki hadat üzent szent közjogunknak, Hedervary frivol játékot üz a parlamentizmussal és folyton, mindenben a király személyét állítja a nemzettel szembe. És ott a kabinetben Tisza gróf is. Elég ok a bizamatlanságra.

Kéri, fogadják el határozati javaslatát. (Helyesles a baloldalon.)

Udvary Ferencz szintén határozati javaslata alapján szólott. Sürgette ezen a révén a magannitelkérdés rendezését és szóvá teszi Horánszky Lajos eszméjét a kisbirtokosok adósságának konverziójáról egy külön bank segítségével. Ezt a bankalapítást szükségesnek nem tartja azért, mert van itt egy egész sereg pénzintézet, a mely szívesen vállalja ezt a penzmuveletet.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyesles a baloldalon.)

Molnár János okolta meg, mint utolsó határozati javaslatát, a mely szerint a törvényből töröltessék ki a vallásfelekezeti ségét megengedő rész.

Szünet következett.

Szünet után **Tisza István** beszélt. Molnár apátnak válaszolva kijelentette, hogy a néppárt nem hivatalos kiadványaiban a nemzetiségeket is izgatta. Majd Apponyinak válaszolt, kijelentvén, hogy tévesen jegyezték fel egy kifogásolt mondatát; elszólnak minősítette, hogy Ausztria nélkül nem állhatna fel Magyarország, csak a nagyhatalmi fejlődése volna megköve. Kijelenti, hogy a vamtarifát azért nem tárgyalták, mert Ausztriában sem készítette még elő. A mi a katonai kérdéseket illeti, hat ő egy év alatt több eredményt ért el s mutathat fel, mint Apponyi 20 évi működésével.

Hock János: Apponyi eszméket hirdet... (Viharosan éljenzi a baloldal Apponyit.)

Tisza István elősmeri, hogy Apponyi Albert eszméket hirdet, de bizony sűrűen változtak a véleményei és nézetei. Esetekre hivatkozik. Kéri a költségvetést általánosságban elfogadni.

Apponyi Tiszának felelve, kijelenti, hogy ő nem hirdetett különböző nézeteket, de a fejlődés elől nem zárkozott el. Nem tévozott, mindig nyilegyenesen követelte a fejlődést a hadsereg nemzeti fejlesztését illetőleg. Mesterkéltnek nevezi Tisza kijelentéseit.

Tisza István ezt sem hagyja szó nélkül, mert ha Apponyi nyilhoz hasonlítja is magát, bizony hátrafelé húzódozott ő.

Molnár apát Tisza vádját utasította

vissza; ezután a többség általánosságban elfogadta a költségvetési javaslatot.

Elnök indítványt nyújtott be, hogy a civilista emelését tárgyalják és még pedig az ülést egy órával meghosszabbítván.

Tisza István, Lengyel Zoltán, Rátkay László hozzászólása után ezt is elfogadták és ezzel az ülés véget ért.

Vármegyénk és közeli vidéke.

Bocskay István emléke. Hajdu-Böszörmény városa szobor-emléket állít Bocskay Istvánnak, a szabad hajduk nagylelkű patrónusának. A szobor-bizottság az emlékmű mintájának elkészítésével Holló Barnabást bízta meg, aki a mintázást most fejezte be. Mint Budapestről írják: a szoborbizottság a napokban veszi át a kész mintát és intézkedik annak ércbeöntése iránt. Az emléket Bocskay születésének négyszázadik évfordulóján fogják leleplezni.

Öngyilkos földbirtokos. Székelyhidről jelentik, hogy nagy feltűnéssel tárgyalják ez egész vidéken egy jómodu, tekintélyes ember öngyilkosságát. Rendezett anyagi viszonyok között élt Orowicz Károly Jankafalván. Szép földje, gazdasága volt, mely bőven ellátta minden anyagi gondját. Orowiczot jókedvű, vig embernek ismerték s így annál megdöbbenőbb és rejtélyesebb, hogy miért dobta el magát az életet. Tegnapelőtt vígan mulatozott egész éjszakán át. Hazament és reggelre holtan találták. Átlőtt tüdővel, vérben feküdt szobájában s mellette hevert vadászfegyvere, melylyel kioltotta életét. Semmi írást nem hagyott hátra. Nem is gyanítják, mi volt az öngyilkosság oka.

A gerendák alá temetve. Sulyos szerencsétlenség történt Komádiban. Az ottani kendergyárnál dolgozott pár nap óta Nagy Mihály kőműves. A külső falakat kellett renoválni s az állvány összetakolásával foglalatostkodott, mielőtt tulajdonképeni munkáját megkezdhetné volna. Tegnap fölment az állványra, a mely úgy látszik nem a legkifogástalanabbul volt összeállítva, mert egy pillanatban hirtelen összeomlott és maga alá temette a szerencsétlen embert. Nagy Mihályt halálos sérülésekkel huzták ki az összedőlt állványok alól.

Az oláhok janicsárjai.

Magyar nevű idegenek Erdélyben.

Erdélyben sok ezer magyar és székely család él, aki anyanyelvét sem érti s ennél fogva oláhnak hiszi magát. Alig van vármegye Erdélyben, hol az eloláhosodás még ma is ne fenyegetné komoly veszedelemmel a magyar parasztságot, mely egyes helyeken faji jellegét már annyira elveszítette, hogy egyedül neve őrzi eredeti magyar voltát.

Ilyen eloláhosodott családok: Ardányi, András; Beckoi, Békési, Bogdán, Boros, Babos, Bozsor, Böt, Boda, Bota, Bajos, Bánatos, Bakos, Bucsu, Biró, Botos, Bartos, Bámbor, Bercs, Bor, Barabás, Butsi, Bartha, Banya, Bán, Bencze, Buzogány, Boncz, Bors, Baróti; Csorba, Csonka, Csizsár, Csákkói, Csalóka, Csalány, Csonta, Csont, Csizmás, Csizmadia, Csuka, Csath; Dancs, Dörgő, Dipsai, Dán, Dané, Darabant; Eremi, Erdős; Ferencz, Ferenczi, Faragó, Fekete, Farkas, Fordulj, Fogarasi, Fejér, Fejszék, Falkai, Falkus; Gaál, Gernyeszegi, Gondos, Gombos, Gergely, Gábor, Görög, Gyenge; Hatházi, Hangos, Hangó, Harangozó, Haragos, Hosszu, Huszár, Horgos, Hábor; Ilméri, Ilyési; Kapitány, Kozma, Kornis, Kis, Ko-

csis, Kökényesdi, Kutos, Kendi, Kürtös, Kormos, Köbéri, Kövér, Keresztes, Kurucz, Királyi, Kurta, Kádár, Kabos, Kallós, Kulcsár, Katona, Körtvekapui, Kray, Király; Lakatos, Lukácsi, Lőrinczi, Lőrincz, Leményi, Lédári; Magda, Markos, Magyar, Mészáros, Markó, Mégyai, Mester, Magos, Miháli, Mihályka, (Mihálka); Oláh, Orbános, Orosz; Pap, Puskás, Pataki, Puy, Puki, Porkoláb; Rákóczi, Rác, Rákos, Rajta, Rab, Ramonczai, Szabó, Sziogyártó, Szilágyi, Szilasi, Szántó, Sóvágó.

Tiszt és a krakélérek.

[A véres botrány fejleményei.]

A városligeti Wampeticsbéli kard-affér szereplői Rónay László és Fackh József egészségi állapotában tegnap óta lényeges javulás állott be. Rónay László annyira jól érzi magát, hogy már ágyban sem akar maradni, Fackh Józsefről is konstatálták már orvosai, hogy két-három nap múlva elhagyhatja a kórházat.

A fiatalemberket ez a véres verkedés és országos botrány, úgy látszik, csöppet sem zökkentette ki a rendes életfelfogásukból. Amint bevarrták sebeiket, máris párbajt emlegettek újra. Ketten négy darab segédet küldtek Schmidt főhadnagy lakására, elégtételt, lovagias elégtételt követeltek. A főhadnagy, aki lovagias ember, természetesen azonnal, habozás nélkül megnevezte a segédeit s most ezektől függ, lesz-e további vérengzés ebből az ügyből kifolyólag.

A sebesültek állapota.

Fackh Józsefről, aki Réczey klinikájának második emeleti 1-ső számú különszobájában fekszik, a következő jelentést adta ki az orvos, dr. Borszék: „Állapota javult. Láza nincs. Közérzete jó.”

Fackh József egymásután látogatják meg barátai, akik felváltva őrzik Rónay és Fackh betegágyait. Tegnap ott volt a klinikán az ősz anyja is, a kit vidékről, nyaralásából hozott haza ez a nagy botrány.

Rónay László nem fogad senki idegent, pedig ugyancsak sokan érdeklődnek iránta, a Borz-utca 8. sz. kis ház udvara állandóan tele van érdeklődőkkel.

Milyen ember a főhadnagy?

Egy volt gyalogos önkéntes, aki most tartalékos hadnagy, — a hadnagyról a következő jellemzéssel szolgált:

Ritka az olyan derék, becsületes és lovagias ember, mint Schmidt Gusztáv főhadnagy. A legénységnek jósgos apja, az önkénteseknek pajtása. Gyakran az önkéntesi iskola közben figyelmeztetett bennünket, hogy ne legyünk krakélérek, azt a világ legnagyobb aljasságának deklarálta.

Egyébként magyar érzésű, tiszta magyar nyelvű tiszt, aki intelligenciája révén is erősen kiválik többi tisztársai közül.

A fátyolos hölgy.

Az afférban szereplő szőke kisaszonyra vonatkozólag munkatársunk a következőket tudta meg: A kisaszony német nevelőnő, mágnás családnál volt eddig alkalmazva, de egy hónap óta állás nélkül van. Fackh régi barátja, egy esztendeig voltak együtt, akkor a fiatalember meguntta és elhagyta. A lány a főhadnagyt csak

tegnap délután a botrány előtt három órával ismerte meg. Néhány óráig sértőgattak, azután betértek vacsorázni a Wampeticshez. A vizsgálóbíró tegnap kihallgatta a nevelőnőt is. Vallomása teljesen azonos a főhadnagy vallomásával.

A kihívás.

A provokálás, mint utólag értesült budapesti tudósítónk, nem Fackh József részéről történt.

A kórházban csütörtökön este nyolcz óraker megjelent két tiszt. névszerint: Tatai András és Burger Péter, a beteg Fackh Józsefet keresték és tudtára adták, hogy Schmidt főhadnagy nevében keresik, hogy nevezze meg segédeit.

Fackh udvariasan fogadta a tisztakat és tudtukra adta, hogy péntek délelőtt tíz óráig megnevezi segédeit.

A négy segéd péntek délben tizenegy óraker találkozott a tisztai kaszinó éttermében.

Mi az újság?

Eladott birtok. Székesfehérvárról jelentik, hogy megyeri Krausz Lajos bodajki birtokát minden ingó és ingatlan hozzátartozóságával, valamint az ideiterméssel együtt örökáron egymilliókétszázhatvan ezer koronáért Grünfeld Jakab székesfehérvári nagybérlőnek eladta. A birtok átírása már meg is történt.

Szép kis hozománya van Karasinka Lujza grófnőnek, a ki nem régebben esküdött meg Varsóban Czartoryski Ádám herceggel. A hozomány 76 orosz lovagi birtokból, 19 varsói telekből, több különböző gyárból és ipartelepből áll. Czartoryski hercegnek is vagy 80 birtoka van Oroszországban, több bányája Olaszországban és házai Párisban, melyek maguk milliókat érnek. A fiatal párnak tehát lesz mit a tejbe aprítani.

Kirabolt osztrák hivatalnok. Lederer József bécsi magánhivatalnok tegnap este csuromvizesen megjelent a budapesti kapitányságon és a következő főjelentést tette.

Ma este hét óra felé Kelenföldről gyalog elindultam Pest felé. Gyorsan jöttem, mert hallottam, hogy még fényes nappal sem igen tanácsos azon az utvonalon egyedül járkálni. Mikor háromnegyed nyolcz óra felé az összekötő vasuti hidhoz értem, annyira ki voltam merülve, hogy le kellett ülnöm pihenni. A hid budai oldalán egy duca ültem. Alig tartózkodtam ott néhány percig, mikor hirtelen honnan nem, három fiatal ember termelt mellettem s mielőtt meglepetésből magamhoz térhettem volna, letepertek a földre. Az egyik kezeimet fogta le, a másik lábaimra térdelt, a harmadik pedig átkutatta zsebeimet s elvette 120 koronával bélelt pénztárczámat és az órámat. Ezután mind a hárman megragadtak s minden tiltakozásom daczára a hid korlátján át bejodottak a vízbe. Mikor fölbuktam a víz színére s kidörgöltem szememből a vizet, láttam, hogy a gazemberek Pest felé elfutottak. Én kiusztam a partra s egyenesen idejöttem.

Ez is jellemző a budapesti viszonyokra.

Olvasóink rovata.

Levél a legsötétebb Búsi-utczából.

Tekintetes szerkesztő ur!

Innen a legsötétebb Afrikánál is sötétebb Búsi-utczából intézzük önhöz panaszunkat az összes lakosság nevében. A mi utczánkban éjjel pokoli sötétség uralkodik, mert egyetlen lámpás sincsen, pedig a közgyűlésen nem rég jelentette ki Debreczeni Jenő gyárigazgatónk, hogy a közvilágítást fokozatosan fogja kiterjeszteni. Szeretnénk már az ígéret beváltását látni, ha csak egyetlen lámpást is állítanának a mi utczánkban.

Tisztelettel

Több Rúsi utczai lakos.

Panasz a kisvasut ellen.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ugy látszik, a kisvasut igazgatósága egyáltalán nem hederit a várossal kötött szerződésre, aminek oka abban keresendő, hogy az illetékesek nem törődnek az ellenőrzéssel, mert ha a kisvasutat ellenőriznék, tudhatnák, hogy oly ritka időközökben jár a kisvasut, hogy némelykor háromnegyed órába is beletart, amíg vonatot kap az ember. A menetrendet sem tartják be. A városon pedig 10—15 teherkocsit is vonszol keresztül a vasut egyszerre fényes nappal, holott csak négyet szabadna vinni, azt is csak reggel 7 óra előtt és este 7 óra után. A mozdonyt is oly bűdös szénrel fűtik, hogy füstjének orrfacsaró bűze megfertőzti a levegőt. Egyetlen megállóhelyen sincsen kifüggesztve a menetrend a mi igazán vaskos udvariatlanság a nagyközönséggel szemben.

Mindezek közérdekű bajok, amelyeken a városi tanácsnak nemcsak módjában állana segíteni, de a közérdek ezt parancsolólag írja is elő. De a közérdek iránt, sajnos, nincs érdeke a hatóságnak. Nem ártana a városi közgyűlésen is szóvá tenni e dolgot, hogy a tanácsurak a közönség igazi érdekeivel is törődjenek valamicskét.

Több külvárosi.

Ezen közérdekű panaszokat ajánljuk az illetékes tényezők figyelmébe.

Szélhámos huszártiszt.

[Elfogott házasságszédelgő.]

Évek óta grasszál a vidéken és külföldön egy veszedelmes szélhámos:

Bottkói Sándor volt kolozsvári huszárhadnagy. Bottkói jellembe vágó dolgok miatt kénytelen volt otthagyni tisztai állását 1898-ban. A katonai pályát elhagyva, egyenesen szélhámosságra adta magát. Még abban az esztendőben feltűnt a fővárosban egy előkelő külsejű gavallér-ember, aki Rózsa Miklós földbirtokosnak mondta magát. Kellemes modora, műveltsége ajtótt nyitott neki néhány előkelő családhoz. Egy margitszigeti mulatságon megismerkedett egy fővárosi ügyvéd és földbirtokos nagy hozományu leányával, aki halálosan beleszeretett a csinos ifjuba. Rózsanak, aki nem volt más, mint Bottkói, csak a pénzre fájt a foga. Hogy czélját elérje, megszöktette a leányt. Ugy számított, hogy akkor bevallja kiletét és az apa kénytelen lesz odaadni leányát. De rosszul számított.

Az óvatos apa, aki már régebben észrevette leánya gyanus magaviseletét, megtudta, hogy a leány naponkint találkozik egy fiatalemberrel, aki Rózsa Miklósnak mondja magát. Miután a leány szerelméről nem szólt neki sohasem, gyanu-
táknak találta

a dolgot és a rendőrséghez fordult bizalmasan. Egy detektív aztán kikutatta, hogy Rózsa, aki akkor az Adria-szállóban lakott, tulajdonképpen Bottkói, az elcsapott kolozsvári katonatiszt. Ez a felfedezés éppen jókor történt. A leány egy este bucsu nélkül távozott hazulról. Az apa utánament a detektívvel és a nyugati pályaudvaron elcsipte Rózsa és a leányt, a mikor ezek éppen vasutara akartak szállni. A leány mindent bevallott. Elmondta, hogy szökni akarték. Mikor a leány megtudta, hogy Rózsa kicsoda, elfordult tőle. Szerelme, mit ez ember iránt táplált, szertefoszlott. Bottkóit a VII. kerületi rendőrkapitányság hamis név használata miatt két napi elzárásra ítélte és kitiltotta a fővárosból.

Ekkor a vidékre rándult a katonatisztből lett iparlovag. Mindenütt szélhámoskodott. Mikor a vidéken sem tudott jobban boldogulni, elment Bécsbe.

Bécsben bottkai Bottkói Aladár erdélyi gróf néven a legelőkelőbb szállodába szállt. Egy vén uzsorással ismerkedett meg, akinek bizalmasa lett. Ez az uzsorás arra használta fel, hogy uri társaságokban üzleteket kössön az ő nevében. Az álgróf szimatolta ki, hogy kinek van szüksége pénzre és az uzsoráshoz terelte, feltéve, hogy „jó” volt. Ennek az uzsorásnak — kit Lichtenberg Jakabnak Jakabnak hívtak — volt egy Róza nevű szép leánya. Róza szintén beleszeretett atyja grófi ügynökébe és egy szép napon néhány ezer forintot magához véve, megugrott vele. Az uzsorás annyira megharagudott ezért leányára, hogy nem is kívánta többé látni. Nem is tett ellene feljelentést.

Az álgróf egy darabig együtt élt a leánnyal, de aztán faképnél hagyta, amikor elfogyott a pénze. Szegény Lichtenberg Róza egészen elzüllött. Atyjához hiába fordult, az kitagadta, végrendeletében pedig minden pénzét idegenekre hagyta.

A szélhámos álgróf ezenközben folytatta szélhámoskodásait. Hogy milyen ügyesen tánczolt a büntetőtörvénykönyv paragrafusai között, mutatja az hogy Münchenben harmadfél évig élt minden foglalkozás nélkül a legfényesebb módban. Egy bőrgyáros özvegyének lett titokban kedvese, aki belebolondult a svindlerbe és a mikor a halalos ágyán feküdt, minden vagyonát rá akarta hagyni. A rokonok éberségén mult, hogy az ajándékozás meg nem történt.

Miután amugy is gyanították, hogy csalóval van dolguk, a rendőrséghez fordultak, amely táviratilag felvilágosítást kért róla a budapesti rendőrségtől. Ezen a réven azután minden kiderült és a volt huszártisztet le tartóztatták. Persze az öröklésből — az özvegy kerek 300.000 márkát akart rája hagyni — nem lett semmi.

Egyházak és iskolák.

Az istentiszteletek sorrendje a román. templomban holnap, Pünk. után a 7. vasárnapon. Dél előtt 6 órakor miséznek Vas Károly, 7 órakor Nyári Ignác, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékek részére, 9 órakor a nagymiséét Szabó István mondja, nagymisé után Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda növendékei a z elemi iskolások jönnek szent mi-

sére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor miséznek Pák Emil. Délután fél 3-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános keresztény tanítást tart, 8 órakor lytania, utána rózsafüzér. 5 órakor a Jézus sz. szive társulatának hónapos ájtatosságát végzi Pák Emil.

A református templomokban az istentiszteletek sorrendje jul. 20-án vasárnap d. e. 9 órakor a következő: Nagytemplomban Dicsőfy József lelkész. Kistemplomban Uray Sándor püspöki s. lelkész. Kossuth-u. Szele György lelkész. Ispótytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Csapókerthben Kovács János népisk. felügyelő. A homokkerti imaházban szintén lesz istentisztelet.

Társas-élet.

Keserves hangu, de szívünkbe nyilalló verset hozott számunkra a posta Hajdudorog városából. Régi kedves íróársunk, Petrus Jenő írta. A vers alap gondolata a legridegebb próza. A százkezü, százlábu, telhetetlen gyomru állam el akarja nyelni a vagyunkja utolsó roncát, a szőlejt is...

Az állam, ez a modern Minotaurus, kegyetlenül éhes és könyörtelenül szivtelen. Még talán a sirhelyét is elárvereztetné a haló embernek az — adóhátralékért. Hát még az elevenről — a gúnyát is leszedné.

De a mi kedves, öreg költő barátunk, Petrus Jenő nem vádolja azt a telhetetlen, osztrák ágyukat öntő, német szón élő ál- lamot, hanem csendes lemondással vesz búcsút a szőlejtől azon reményben, hogy magyar kézre jut ugyanis, és inkább legyen ő az utolsó — földönfutó e szent földön.

Lehetetlen meghatottság nélkül olvasni e pár sorát az öreg költő és íróársnak. A kedves, szép és hazafias vers így szól:

Már édes szőlőm bucsuzni jöttem,
Dobot vernek rád, kívánnak többen...
Jobb, rendesebb gazdád akad:
Kit tán nem búsit jég, a fagy.
De kit levecskéd úgy fel nem derit,
Hogy lantra verje hő érzelmeit...

Jobb így... oly sok rossz versnek vagy oka:
Mik nem születtek volna tán soha.
Hej! így a mámor elmarad,
Lantomnak hurja elszakad.
Új gazdád megív győzedelmesen
Rut férgelddel s új rügyed leszen...

Mért lettél, szőlőm dob alá való?
Halad az állam, kell a sok adó...
Megkell fizetnem gazdagon,
Hogy ősz hazámban lakhatom.
De állj hazám! tartsd jó mindenható!
Legyek utolsó én
Szent drága földjén a földönfutó...

Petrus Jenő.

UJDONSÁGOK.

Siketnéma intézetünk.

Az események összeroldása nem engedte, hogy a közelmúlt napokban kellőleg méltathassuk siketnéma intézetünk első vizsgálatát. Pedig ez egy olyan határkö városunk kulturális életében, melynek nekünk, mint a közvélemény organumának, egyszerűen átsiklanunk nem szabad. Volt e szükségünk erre az intézményre? és megfelelt-e az már most mindjárt az első évben a beléje fektetett várakozásoknak? Önkénytelenül élénk tolnak ezek a nagy kérdések.

Adáz harez az élet, melyben minden ember a maga hasznáért, érdekeiért küzd. Küzd meg el nem fárad, ki nem morül, vagy éppen el nem kedvetlenedik. Ebben a harcban verejtékes munka vár még arra is, kinek a sors épkezlábat adott. Mit csináljon

akkor az, a kitől e jótéteményt megvonta? Mit csináljon a szegény siketnéma?

Az ismeretek egész birodalma zárva van ő előtte. Mert hiányoznak éppen azok az érzékei, melyek odajuttatnák. Ő nem hallja édes anyja szavát. Nem tudja minék örülnök és miért sirunk. Szükségleteit másoknak értésükre adni képtelen. Neki az élet egy nagy temető, melyben úgy bolyong közöttünk, mint egy közénk vetődött japán. Nézi-nézi szánk mozgását, ám beszédünkől egy hangot sem ért.

Ami csekély ismeretet látása segélyével szerez, az nem elégséges arra, hogy az élet terített asztalánál egy helyet szerezzon neki. Innen van azért, hogy a siketnémák elvesz- nek az emberiség mindennapi nagy munkájában. Nemcsak szellemi, de ipari és öster- melési munkákra egyformán, oktalanok lé- vén, a társadalom tartja ki őket legtöbbször hozzártatózók útján. Sokszor meg a mindennapi szükségétől kényszerítve, itt is ott is belebotlanak a büntetőtörvénykönyv §§ aiba.

Kérdjük már most szabad-e az emberiségnek az élet mindennapi nagy munkájában ennyi sok hasznos erőt parlagon hever- tetni? s így társadalmunkra egy állandó nagy nyugót rakni? Szabad-e főleg ma, midőn a modern kultúra megtalálta már a módját, melylyel csekély áldozatok árán siketnémáinkat is az emberiség produktív ele- meivé tehetjük?...

Sok más szemponton kívül van itt még egy fontos. Ezt az egyet akarjuk még fel- említeni.

Ezek a szánandó alakok is magyarok, mint mi, tehát véreink. Itt látták meg az első napsugárt, itt izlelték meg az anyatej mézét, de ő ezek daczára nem éreznek semmi vonzódást a hazai föld szent rögé- hez, mert nem tudják mi a haza.

Szabad-e nekünk ezt engedni? Sza- bad e összedugott kézzel nézni, hogy éven- ként körülbelül 8000 — mert ennyi átlag a számuk nálunk! — ember elveszen a haza szent ügyére nézve? Szabad e ezt tennünk főleg nekünk magyaroknak, a kik a legna- gyobb magyarnak mondása szerint ugyanis oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkost sem kellene veszni hagynunk? Szabad-e akkor, midőn csekély fáradsággal megtanit- hatnánk a haza szent fogalmára, csekély ál- dozatok árán egyszerre nyolczezer hű gyer- meket szerezhetnénk neki?

Körülbelül ezek az érzelmek: a szá- nalom, emberszeretet, fajszeretet voltak ta- nácsadói azoknak a férfiaknak, a kik más- félév előtt felvetették az eszmét: állítsunk iskolát a szegény siketnémáknak.

Az eszme jó talajra talált társadalmunk körében. Törvényhatóságaink, megyénk, egye- sületeink, jószívü emberbarátaink nemes ver- senyre keltek megvalósításáért. Halásan gon- dolunk a magas kormány támogatására, s a szerencsés véletlenre, mely egy hivatásán csüggő derék tanárikart juttatott nekünk.

Mind e tényezők összműködésének ered- ményeként ott áll az új iskola. Benne már az elmúlt tanévben 24 szánandó alak előtt nyiladozott a hang és szó zárt birodalma. Jövőre már 38 boldogtalant boldogíthatunk. Intézményünk izmosodik, de a mi támoga- tásunk se gyöngüljön!...

Adjatok, adjatok a szerencsétlen siket- némáknak abból, a mit nektek Isten adott!

Lövések a nagyerdőben.

Meglőtte az öngyilkos özimboráját

A nagyerdő bűgő vadgalambjait, melyekről a lombos tölgyfákkal együtt sok verset irtak debreczeni poétáink, az utóbbi időben többször is megriasz- tották a fegyver lövések, midőn halál-

raszánt emberek mellöknek szegezték a gyilkos fegyvert.

Közelebbi szenzációs öngyilkossági esete, a Dobra-féle öngyilkosság volt — a nagyerdőnek; a hol tegnap délután 1 és 2 óra között ismét dördültek el lövések. Halálra szánt ifjak kísérelték meg az élettől szabadulni. Azonban ez az eset az öngyilkosságok történetében kiemelkedtek; mert az öngyilkos ifju még rálött a másik, öngyilkos-jelölt cimborája is, még pedig annak a felkérésére . . .

A nem mindennapi eset ez.

Halálra szánt ifjak.

20—22 év közötti ez a két halálra szánt ifju. Az egyik Deák József nevezetű ifju pinczér, egyik helybeli vendéglősnek a fia, a másik ifju pedig Szénégető József nevű, állás nélküli borbély legény. Közös megegyezéssel szánták halálra magukat. És az öngyilkosság színhelyét a Dobos pavilon mellett egyik erdei tisztást választották ki.

A 7 milliméteres forgó pisztolyból az egyik halálra szánt ifjonez itt lőtt magára. Deák József volt. És a 4—5 bordája között hatolt be a golyó. A lövés nem volt halálos, bár véresen bukott a földre a fiu, a ki akkor nem mindennapi kéréssel fordult cimborájához.

Lőjjél agyon!

A forgópisztolylövéstől vérző Deák József az öngyilkos jelölt cimborájához, Szénégetőhöz ezen kéréssel fordult:

— *Pajtás, úgy érzem, hogy még nem halok meg, tehát arra kérlek, hogy lőjjél agyon!*

Szenégető nem kérte magát, hanem a földről felkapott forgópisztolyból a pajtására lőtt. Ez a második golyó a hóna alatt hatolt be a Deák testébe, akinek a sérülései azért igen súlyosak.

Hanem arra már nem volt ideje Szenégetőnek, hogy magát is kivégezhesse, mert a lövések zajára többen oda rohantak és lefegyverezték a gyilkosságra felkért öngyilkos jelöltet.

Deákat súlyos sérüléseivel a köz-kórházba szállították, a hol dr. Kátóna Zoltán nyújtott neki elsősegélyt, a másik ifjonezot Szenégető cimboráját pedig a rendőrség vette pártfogásába. Az öngyilkossággal kapcsolatos gyilkossági esetben már Hoffman vizsgálóbíró is kihallgatta Szenégetőt, a ki egyelőre a rendőri börtönben fogva maradt.

Halál a nyoszolyólányért.

Más tudósítónk a következőkben mondja el a zavaros öngyilkossági esetet és annak indító okait.

A két ifjonez e hó 6-án valami lakodalomban ismerkedett meg az egyik nyoszolyólánnyal, akinek hevesen udvarolni kezdtek. Két napig ittak szakadatlan és részeg fejjel bevallották egymásnak, hogy szerelmesek lettek a nyoszolyólányba, Mariskába. A vezetéknevét ők maguk sem tudták.

Három napi mulatás után a két siheder nekikeseredvén, hogy a lány egyikőjüké se lehessen, elhatározta, hogy bucsut mond az árnyékvilágnak, t. i. öngyilkosok lesznek.

Pénteken reggel a csapó utcai bankba elmentek és az egyik az óráját, a másik a gyűrűjét becsapta és a pénzen a bádgos-

utcai ócskásoknál revolvert vásároltak és miután a felesleges költséget sörre költötték, kimentek a nagyerdőre.

Magának követelte az első golyót.

Ott azon tanakodtak, hogy ki kövesse el először az öngyilkosságot. Deák József pinczér, a Margit-fürdő vendéglősének a fia követelte az első golyót és meg is lőtte magát. Mikor a földön vergődött az istenadta, Szénégető József borbélylegény, a társa, kivette a revolvert a kezéből és a barátját a hóna alatt meglőtte.

De már arra nem volt bátorsága, hogy öngyilkosságot kövessen el és a Dobos-pavilonba szaladt orvosi segítségért. A rendőrség értesülvén az esetről, az életveszélyesen sebesült Deák Józsefet a kórházba, Szénégető Józsefet pedig a börtönbe szállította.

Szomoruan végződött az éretlen fiatalok „heccze.”

— **Jegyzői vizsga.** A mai vizsgálatokon jegyzői oklevelet nyertek: Halasy Lajos kitüntetéssel, Mlinkó Antal, Takács Endre, Beczner Pál, Hibján Károly és Beszédes Dezső egyhangulag. A vizsgák ma délelőtt érnek véget.

Propper N. János halálhíréhez.

Mély megilletődéssel vettük tegnap Budapestről, a Propper N. János halálát hírül hozó gyászlevelet. Fenn a főváros zagyva khaoszában, annak egy csöndes, észrevétlen zugában, hunyta szemeit örök álmra az a zseniális ember, ki mint a legtöbb forrongó nagyratörő zseni elvész, letörök ebben az országban, mert nem tud beilleszkedni a szürke hétköznapi emberek gondolat világába. Propper N. Jánosról, csak a szakemberek tudják azt, hogy ez az éleselméjű nagytudású ember egyik alapvető munkása volt a magyar kereskedelmi szakoktatásnak. A kereskedelmi ismeretekről ő írta az első magyar tankönyveket, a melyek még ma is közhasználatban vannak. Évekkel ezelőtt Debreczenben tanárkodott, majd ő alapította meg saját erejéből a nagyváradi felső kereskedelmi iskolát, melyet néhány év előtt a Kereskedelmi Csarnok vett át tőle. Élete munkásságának, buzgalmanak és tanulmányainak gyümölcseit azonban nem élvezte. Pár év óta utazási irodát nyitott Budapesten s társas uzások rendezéséből tartotta fenn valahogyan magát sok gondal és nehéz küzdelemmel. — Propper N. János halálának híre mély részvételt keltett Debreczenben, a hol nagyszámu tanítványain kívül is sokan ismerték és becsülték ezt a zseniális embert, a ki csak könnyelműségre hajlandó bohémsége és öszszeférhetlen természete miatt nem érvényesülhetett tehetségéhez méltó módon. Tanári pályáját Debreczenben kezdte az itteni kereskedelmi iskolában, a hol annyira kivált az ő szakképzettségével, hogy pár év múlva az iskola igazgatójává választották meg. Ebből az állásból került Nagyváradra, a hol munkásságát és buzgalmit szép siker koronázta. Sikereit azonban nem tudta kihasználni. Pazarló életmódot folytatott, a miért ellentétbe került legjobb embereivel, úgy hogy végre is kénytelen volt az általa alapított Kereskedelmi iskola vezetését átadni a „Kereskedelmi Csarnok” nak. A halál váratlanul érte. Szerdán este még a New-York kávéházban volt nagyváradi ismerőseivel, akikkel jövő nagyratörő terveiről beszélgetett. Éjszaka 1 óra u'án ment haza és alighogy az ágyába feküdt, egy jajkiáltást hallatva összerogyott. Mire hozzátartozói felébredve ágyához futottak, már kiszenvedett. Halála okául az orvosok szívzselhűdést konstataáltak.

— **Méhészek kirándulása Hadháza.** A hajdumegyei méhészegylet e hó 16-án, azaz vasárnap Sallay József egyleti tag méhesébe mürajkészítés bemutatásával egybekötött tanulmányi kirándulást rendez, melyen az érdeklődő közönséget is szívesen látják. — Indulás vonaton déli 12 órakor, este vissza 8 órakor.

— **Ösztöndíj pályázat.** Néhai Nagy József debreczeni kereskedő 10.000 frtos alapítványának kamataiból a debreczeni ref. főiskola minden évben egy-egy kitünően végzett hittanhallgatónak segélyt nyújt külföldi tanulmányuttra. A mult iskolai évi kamatot a végrendeletben körülírt ciklus szerint nem theologus, hanem akadémiai tanár, dr. Kérészi Zoltán élvezte. Ez évben ismét theologus fogja nyerni az 1000 koronás stipendiumot, melyre az egyházkerület elnöksége július 25-iki határnappal kiírta a pályázatot. Kérvények a püspöki hivatalhoz nyújtandók be.

— **Meghaltak.** Hegedüs Erzsébet ev. ref. 7 éves gyermek, Koszta Ferencz r. kath. államvasuti kovács munkás 31 éves. Fodor Zsuzsánna ev. ref. 28 napos csecsemő.

— **A magyar vaskereskedelmi alkalmazottak vas és fémipari tisztviselők országos nyúgdij egyesülete Debreczenben fiók egyület létesít,** ezen fiók egyesület holnap vasárnap délelőtt fél 11 órakor a kereskedő társulat disztermében tartja alakuló közgyűlését, melyre a kartársakat nem különben az érdeklődőket ez uton is meghívják. Itt jegyezzük meg, hogy örömmel szemléljük vaskereskedőink mozgalmát, a sikert nagyban emeli az, hogy a vaskereskedő cég-tulajdonosok kivétel nélkül országszerte támogatják az ügyet, úgy hogy már ezen intézmény most is erős alapon áll és az alkalmazottakat aggság vagy munka képtelenség esetén a nyomor ellen biztosítja, ajánljuk más szakmabeli kereskedőknek is a figyelmébe.

— **Uj bizottsági tagok.** Az Andaházy-Szilágyi-féle intézetnél a városi törvényhatósági bizottságot a jövő tanévtől kezdve Vecsey Imre főjegyző és dr. Magoss György főügyész fogják képviselni.

— **Polgár Óri Mihály** temetése ma délután 3 órakor lesz. A Hatvan-utcai 68. számú gyászháztól temetik az érdemes debreczeni polgárt. Koporsójára a függetlenségi-kör is koszorut helyez. A debreczeni polgárság oszlopos tagját veszítette el.

— **Magyar felirások a Vilmos-kaszárnyában.** Ha eddig nem is hittük, most meggyőződünk róla, hogy Nyíry brigadéros, katonaminiszter ökegyelmessége, bizonyosan a Tisza hozta nemzeti engedmények alapján, a kaszárnyákban a felirásokat magyarosítja. Igaz ugyan, hogy a mi derék Vilmos huszárjaink nagy laktanyájában még minden tárgy ékes német nyelven kapja meg a maga becses és igen tisztelt nevét, de még sem hallgathatjuk el, hogy őszinte elismerésünk meleg kifejezése mellett, büszkén ne hirdessük széles e magyar hazának, hogy Tisza kormányzása alatt veszettül haladunk: a szeméttartó és

hamutartó a debreczeni Vilmos huszárok kaszárnyájában is: — az oldalára **zengő magyar nyelven** van írva: — „személtartó“ és „hamutartó“. Ha nem tudnánk az ellenkezőjét, azt kellene gondolnunk, hogy talán nincs a szomszédnak szava e két előkelő kaszárnya butorra. Vagy csakugyan kaptunk nemzeti engedményeket? No akkor végtelen kíváncsiak vagyunk arra, hogy a hamu és a szemét után mi kap még hivatalosan magyar nevet kaszárnyáinkban?

— **A Jogász és tisztviselői kör** könyvtárnoka tudomására hozza a kör t. olvasóközönségének, hogy folyó évi július hó 12-től augusztus hó 20-ig könyvosztás nem lesz. Ugyanazért sziveskedjenek az érdeklődők a fenti időre eső könyvszükségleteiket a július hó 11-én tartandó könyvosztás alkalmával kielégíteni. Tisztelettel *Hetény Károly*, a kör könyvtárnoka.

— **Csillaghullás.** Jánosi Zoltán ref. lelkész kis leánykáját tegnap délután nagy részvét mellett temették el. A lelkészlakon Szele György mondott magas szárnyalású vigasztaló imádságot. Az egyszerű szertartás végeztével a szülők iránt tisztelettel és rágaszkodással viseltető nagy közönség kísérte utolsó útjára, pihenőhelyére a hamar letűnt kis csillagot, a Kossuth-utcai temetőkerthbe. Béke poraira.

— **Magyar szászcseré.** Wolff Hilda kisasszony (tanítónő ev. luth. lakik Szászsebesen, Jakobi utca) a nyári szünidőre cserébe akar jönni magyar családdhoz. Ha a cseré nem sikerül, akkor fizeti a teljes ellátás mellett fel akarják venni, sziveskedjenek a nevezett kisasszonynak, vagy özv. Leonhard Henriette-urnőnek ugyancsak Szászsebesre Fötér irni. Kovács János hódmezővásárhelyi ügyvéd egy szásztanító képezdést a gyermekei mellé felvett. Követendő példaul említjük fel.

— **Az „Emke“ kávéház kioszkja.** A debreczeni corsó igen kellemes, igen diszes pihenő helylyel emelkedett a fővárosi példa felé. Az „Emke“ kávéház előtt megnyílt a diszes kioszk, a melynek kétségen kívül sok látogatója lesz.

— **Koszorúmegváltás.** Boldogult polg. Öri Mihály koporsójára szánt koszorúmegváltásaképen Aufrecht Alajos és Vilmos a „Hortobágy“ gőzmalom tulajdonosaitól 10 korona adományt vettünk, a helybeli siket-némák javára, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Elveszett fucska.** Elveszett egy 5 éves kis fucska. Neve Nagy András. Felkérjük, hogy a ki a gyermeket megtalálná, sziveskedjék a rendőrségnek, csendőrségnek, vagy Ökrös Józsefhez Rákóczi-utca 51. szám alatt átadni, mivel a szülők az Ehesen laknak.

— **Életunt cseléd leány.** Az egyik nyugoti-sori kisvendéglőben szoigált *Bernádi Amália* 17 éves cselédleány, a ki vallomása szerint, a fölötti bánatában, hogy helyéből azonnal nem szabadulhatott, mert még a tulajdon édesanyja is maradásra beszélte reá, öngyilkosságot követett el. 6 csomag kénegyula oldatját itta meg. Még hétfőn követte el az öngyilkosságot, de csak midőn állapota súlyosbodott, szállították be tegnap délután a városi kórházba. *Hutiray Sándor* dr. orvos gyógykezeli a szerencsétlen leányzót.

— **Feloldott sertészár.** Hajduböszörményben a sertészár megszűnt. A zár alól feloldották.

— **Testvérek harca.** Együtt laktak *Párti Gáborné* és *Szabó Mártonné*. Pénteken délelőtt a két nővér a Móricz-telep 16. sz. a. házban összevesztett és *Párti Gáborné* a kőkorsót a nővérehez vágta, akinek azonban a 3 éves *Margit* nevű leánykájának a fejét találta, aki életveszélyesen megsérült.

— **A lórugás áldozata.** Tiszafüredről egy súlyosan sérült cselédembert szállítottak a városi kórházba, a ki hűségének lett az áldozata. A *Léderer-féle* kőcsi-pusztán kaparó-gép mellett szorgoskodott *Bak József* uralági cseléd. Eközben történt, hogy a géphuzó ló egyik lába a gépbe akadt és midőn *Bak* a lovat kiakarta szabadítani, a jobb czombját úgy megrugta a ló, hogy kettétört a súlyosan sérült cselédembert a kórházba szállították.

— **Sikkasztás.** Balog Ferencz Petőfi tér 12. sz. a. kereskedő megbizta *Kaszás Károly* vasuti munkást, hogy a vasuti alkalmazottaknak hitelbe adott fűszerárak értékét szerezze be. Kaszást a beszerzett pénzt el-sikkasztotta. A károsult kereskedő feljelentést tett ellene.

× **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

× **Kézitáska kiállítás** *Mentzenél*.

× **Uj töltésű villanylámpák** érkeztek *Mentze Henrik* ujdonságok áruházába. **placz- és Szent-Anna-u. sarkán.**

TÁVIRATOK.

Kitüntetések.

Budapest, július 8. A hivatalos lap mai száma közli a következőket: A király dr. *Klug Nándor* budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanár és törvényes utóda-inak az orvostudományok terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességét „tamásfalvi“ előnévvel díjmentesen, dr. ifjabb *Rakovszky György* földmívelésügyi minisztériumi osztálytanácsosnak kitünő szolgálata elismerésül a III. osztályú vaskorona rendet, *Soós Gáspár*, a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium igazgatójának a tanügy és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferencz József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

A merénylő herceg száműzetése.

Pétervár, tunius 8. *Dolkurokki* orosz herceg, a czári család rokona, tudvalevőleg *Lamsdorff* külügyminiszter ellen merényletet követett el, felfofozta a minisztert, a ki Oroszországot háboruba kergette. A herceget a czár *Archangelbe* száműzte.

Horvát hadapródok a himnusz ellen.

Budapest, július 8. Komoly, szomorú hírt kapunk budapesti tudósítónktól, mely fényes világot vet a magyar—horvát viszonyra, a kormánypolitika tehetlenségére, de egyuttal most a megtorlásban némi vigaszt is kereshetünk. A pécsi hadapród iskolában több horvát növendék is tanulja a katonatudományokat, akik vakmerő hazafiatlansággal megtagadták a magyar himnusz éneklését, kijelentették, hogy sem szép szónak, sem parancsnak nem engednek. Erélyes nyomozás után hat bujtogatót a hadapródiskola vezetősége az iskola kötelékéből azonnal eltávolított.

Amilyen jól esik magyar szívünknek a megtorlás ez egyetlen helyes módja, annyira fölháborodunk, hogy tehetetlenségünk miatt nap-nap után éreznünk kell, hogy magyar állampolgárok milyen galádul gyalázzák meg a magyar nemzetet.

A Miss Duncan becsülete.

Budapest, július 8. Emlékeznünk arra a különös táncosnőre, aki pár évvel ezelőtt Debreczenben is bemutatta sajátos művészetét, melynek főszencziója az volt, hogy trikószerepét trikó — nélkül játszotta. Sokat vitatkoztak e fölött s a vita volt miss Duncan számára a legjobb reklám. Amikor tőlünk eltávozott, egyremásra aratta a sikereket a külföldön, többek közt Németországban is. Hanem a jámbor müncheniek megbotránkoztak; tulságos szemérmességük-nél fogva a miss művészetét nem voltak képesek észrevenni a hiányzó trikó miatt. Egy müncheni lap aztán élesen meg is sértette e pontján a miss művészetét, a mire miss Duncan becsületsértési pört indított. A pör nagyon nagy érdeklődés mellett folyt le, mert a legnevesebb német esztétikusokat hallgatták meg szakértői minőségben. De végre is a bíróság elítélte a lapot s 400 márka pénzbírsággal reparálta miss Duncan becsületét.

Baleset egy aradi nyomdában.

Tegnap délután az aradi román ujság-nak, a *Tribuná-nak* a nyomdájában rettenetes helyzetbe került a vigyázatlan gépmester: teljes ötnegyed óráig, amíg a gépet szét nem szedték, a hengerek közé került karja teljesen odalánczolta a géphez. *Pitár János* gépmester a gépet működtetni akarván, annak rendbehozásával volt elfoglalva, midőn a hengerek papírpárnáját igazgatva, a hirtelen megindult gép ujjait a hengerek köze kapta, majd az egész jobb karja a hengerek közé került. A személyzet a gépet hirtelen megállította ugyan, de *Pitár* azonban a karját kihuzni nem tudta. Teljes ötnegyed óráig volt a szerencsétlenül járt gépmester ilyen állapotban, mig-nem a szomszédból előhívott *Szilágyi József* műlakatos segítségével a gép közel fekvő részeit összetörték, szétszedték és így sikerült *Pitárt* rettenetes helyzetéből kimenteni.

Orosz-japán háború.

— Távirati tudósításunk. —

Nem egyöntetűek a japán műveletek.

Páris, július 8. A francia tudósítások szerint a japán hadműveletek az utóbbi időben nem egyöntetűek. A helyet, hogy a japánok *Kaipingot* és *Niucsvangot* megszállották volna *Taling* és *Haicseng* ellen indultak. Ezáltal kellemetlen helyzetbe kerültek.

Port-Artur ostroma.

London, július 8. Azt jelentik, hogy *Port-Artur* 50 ezer diadalittas japáncsapat táborozza körül, a mely az ostromot kitartóan folytatja.

Kuroki diadalai.

London, július 8. A japán vezér, *Kuroki* tábornok rohamosan szoritja az oroszokat. *Li-ao yang*-környéken az összes oroszokat elfogták a japán csapatok. Az oroszok hátrálnak és egyre hátrálnak, mintha kimerültek volna már.

Törvénykezés.

A rákosi vasutasok bünpöre. A budapesti büntetőtörvényszék a rákosi vasutasok bűnügyében ma délelőtti tíz órakor hirdetik ki az ítéletet. Ezzel azonban a pör aktái nem záródtak le, mert a bizonyítási eljárás során egy a vádlottak, valamint a tanúk is egymásután s csaknem valamennyien részben azt állították, hogy a nyomozást vezető Bérczi rendőrkapitány velük brutálisan bánt, részben pedig azzal állottak elő, hogy Bérczi a nyomozási jegyzőkönyvet meghamisította. Dr. Geszty Andor királyi ügyész hivatalból megindítja az eljárást annak megállapítása végett, hogy mi igaz a vádból, másrészt pedig úgy értesülünk, hogy Bérczi kapitány nem várta be az ügyészi intézkedést, jelentkezett Rudnay Béla főkapitánynál és fegyelmi vizsgálatot kért önmaga ellen. Ezzel különben Bérczi csak megelőzte azt, hogy a főkapitány indítson ellene fegyelmit; mert hiszen az előzmények után ez kötelessége Rudnaynak, aki állítólag már nyilatkozott is az ügyben, még pedig olyan alakban, amely nagy megütközést kelt. Hír szerint a főkapitány úgy nyilatkozott, hogy Bérczi nem hamisíthatott, nem pofozkodhatott; mert akkor erről neki is tudnia kellene. Tehát e nyilatkozat szerint a rendőrtisztviselők előre bejelentik a főkapitánynak, ha ilyen törvénytelen dolgot tesznek. Csak az a kérdés, vajon ez rendszer-e?

Jövöheti büntügyi főtárgyalások 1904-ik év július hó 11-én hétfőn felelőviteli ügyek nyilvános tárgyalásai és ítélet-hirdetések. — Julius hó 12-én kedden főtárgyalások. Kecskés Sándor ellen, erőszakos nemi közösetlés büntetése. Biró Károly s 7 társa ellen, lopás büntetése s más miatt. Julius hó 14-én csütörtökön főtárgyalások, Kovács Mihály s 3 társa ellen, lopás büntetése, Gyöngyösi Gábor ellen, lopás büntetése. Julius hó 16-án szombaton. Felelőviteli ügyek nyilvános tárgyalásai.

Akasztófa-humor. Gombos András foglalkozás nélküli pinczér pénteken már negyedszer állott a büntető bíróság előtt lopással vádolva, Bizaglich elnök feddő hangon szót:

— Hát maga örökké tolvaj marad?

A vádlott vállvonogatva felel:

— Amiatt az elnök urnak legkevésbé van oka szemrehányást tenni, mert ha nem volna tolvaj, büntető bírákra sem lenne szükség.

A törvényszék a cinikus vádlottat, tekintettel rovott múltjára — két és fél évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Büntügyi regény az amerikai életből. 39.

Rózsa a szomszéd szobába vezette a dult arcú hölgyet.

— Ugyebár kitalálja kisasszony, mi hozott engem ide?

— Sejtelmem sincs felőle — felelte Rózsa és fagyosan mérte végig a látogatóját.

— Azon szerencsétlen eset miatt jöttem, ami pár nap előtt történt . . .

— Főlöszleges a bocsánatkérés — vágott közbe Rózsa büszkén. Nem tettem önnek szemrehányást a történetekért.

— Nem is volna oka reá kisasszony, hiszen én csaknem hat év óta vagyok felesége annak az embernek.

— Igazán?

— Ugy van. Azért jöttem önhöz, hogy felvilágosítsam, mert súlyos megtévesztésnek esett áldozatul kegyed.

— Hogyan?

— Az én uram nem Bordine.

— Tudom, tiz neve is van. Kár volna a szót rá vesztegetni Bordine asszony. Fogadja részvételemet. Az ő férjéhez semmi közöm többé.

— De hallgasson meg kisasszony. Ma az ujságban arról olvastam, hogy a rendőrség elfogta Bordine mérnök anyját, a fia pedig megszökött.

— Olvastam én is.

— Azt akarom mondani kisasszony, hogy az én uramnak az édes anyja már nem él. Ez is mutatja, hogy itt tévedés forog a dologban.

— Az ilyen fajta embernek annyi az anyja és a felesége, amennyi neki tetszik — jegyezte meg Rózsa. Megengedi ugyabár, hogy ez az ember, aki az ön férje, megszökött.

— Ellenkezőleg, otthon se volt már napok óta.

— Akkor értem a dolgot. Sajnálom önt nagyon asszonyom, mert most már ön is beláthatja, hogy mindketten ilyen közönséges szélhámós áldozatai lettünk. De ön még siralmasabb helyzetbe került, mint én. Halát adok a jó istennek, hogy e szélhámós hálójából sikerült megmenekülnöm.

Az asszony sóhajtozott,

— Ha valamit tehetek önért asszonyom, szívesen rendelkezésére állok.

— Sajnos, nem segíthet rajtam senki. Nem vagyok én semminek sem az oka. Tudom jól, hogy az uram a rossz utra tért és szélhámós, de én ennek daczára is szerettem, pedig szívesebben elhagynám, de nem bírom. Az ég áldja meg önt Alstine kisasszony.

Az asszony erre leeresztette fátyolát és sirva távozott. Rózsa kikísérte a kapuig. Nagyon megsajnálta a szerencsétlen nőt.

(Folytatjuk.)

Ingyen kapja
a Debreczeni Független Ujság
Nagy Képes Naptárát
mindenki,
a ki mostantól kezdve
előfizet
a Debreczeni Független Ujságra
Egy hóra 1 korona,
vidékre 1 K. 50 fill.

A Debreczeni Független Ujság
Nagy Képes Naptára
Debreczen város és Hajdu-
vármegye
Nagy Czimtarával
és rendkívül bő és értékes
tartalommal jelenik meg.

Csak e hó 25-éig!!!

Szömvagraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő áruinkat leszállítottuk. Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz darab szövmegraradékokat féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Egyes flaneltakarókat féláron.

Bosznay J. és Társa
szövmegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!!

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek. — **Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések.** — **Mindennemű utazási cikkek** és bőrárúk. — Solingeni zsebkések és ollók. — **Férfi ingek, kalapok, nyakkendők**

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA
műipar- és férfi divat üzletében
Debreczen, városház.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és ktr. udvari szállítmónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol egy a legszerényebb, mint a legdrágább menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltek.

A
Hidegvizgyógyintézet
a nagyerdei fürdőben
már MEGNYILT.
Ugyanott mindenféle
gyógyfürdők
előállítatnak.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbroit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, sáta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Magyar nemzet története 10 kötet teljesen új olcsó áron eladó. Szent-Anna 35.

Eladó vegyes kereskedés, forgalmas, vasut- és dohánybevéltő hivatalhoz vezető fő-utcán örökáron, telek és mellék épületekkel Hajdu-Dorogon. Értekezhetni Barna Mihály kereskedővel Hajdu-Dorogon 874. sz. alatt.

19 köblös szántóföld tanyával együtt eladó vagy bérbe kiadó az Ujfalván. 7 nyilas szőlő a Nagymartinkán szakaszonként is eladó. Értekezhetni Pacsirta u. 47. sz. a

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweitzer daráló** és egy teljesen üzemképes használt **járgányos cséplőkészlet** is igen olcsón eladó.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-utca 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárúsítója

idei friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

5 kiló 2 frt 50 krajczár.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló **egyszerű és díszmunkákat.**

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Önműködő fagyalt gépeket, jégsekrényeket, patent záru befőttes üvegeket, különféle nagyságu mézes üvegeket olcsó árban ajánlja

L Á M S Á N D O R

üveg- és porcellán áruháza

DEBRECZEN, Piacz- és Hatvan u. sarkán.

Mindennemű mérleg javítások u. m. tizedes-, százados-, sertés-, marha- és hid mérlegek szakszerűen, gyorsan s pontosan a legolcsóbb árakon eszközöltetnek.

Neumájer János

mérleg készítő mester

DEBRECZEN, Petőfi-tér 6. szám.

Uj mérlegek gyorsan és pontosan a legolcsóbb árak és jótállás mellett készíttetnek.

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

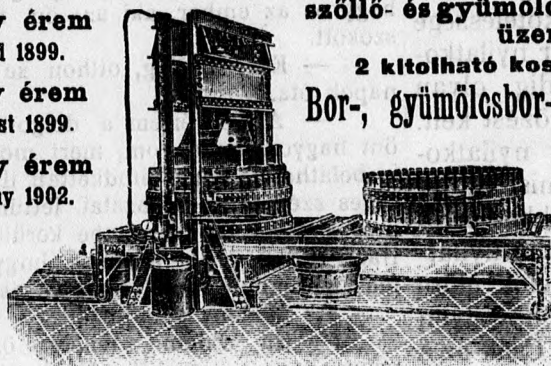
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydraulikus sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára.

2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat

készítésre Herculesnyomó-szerkezettel, fa- vagy vastá-nyírral.

Gyümölcs- és szőlő-örlőket, bogozógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések idejekorán kéretnek.

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy laboratóriumomat **uj gépekkel** és **uj személyzettel** láttam el, melyek folytán minden eddigi esetleges panaszra való ok ki van zárva. **Gyors expeditió** hygienicus tisztaság! **Matild arczenőcs, crém, Matild szappan, hajrestorer**, mely anélkül hogy festené vissza változtatja eredeti színére **az őszülő haját, bajuszt.** Felülmulhatatlan ártalmas anyagokat nem tartalmazó készítmények. Tessék megpróbálni, ha bármelyik nem használ árát minden kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild” műlaboratoriuma (a párisi laboratorios cosmetique „Matilde” mintájára alapított 1895-ben, Budapest.

Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerárban.

Uj árukat kaptam!

és pedig olyan szép divatosokat fehér és színes batisztokban, cretonokban, női ruha szövetekben, de különösen minden színű selymes ruha vásznakban, hogy aki igazán szép és divatos (nem régi álott) kelmét akar vásárolni az el ne mulassza a **MARADÉK ÁRUHÁZAT** a Bika szálloda mellett meglátogatni.

1 méter finom Taft selyem 49 krajczár.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.”